

Niçin Yetişkin Eğitimi?: Kavram, Kapsam, Önem

Why Adult Education?: Concept, Content, Importance

Fatma TEZCAN, PhD

Lifelong Learning and Adult Education

Kavramsal durum: Halk eğitimi

- «Asıl işi okula gitmek olmayan hayatta sorumluluk almış veya alma durumunda bulunan her seviye ve kademedeki fert ve toplumlara, ihtiyaca dayalı programlar halinde uygulanan, sosyal ve kültürel alanlarda ilerlemelerine yardım eden planlı, sistemli ve sürekli bir şekilde yürütülen okul dışı eğitim, öğretim ve rehberlik faaliyetleri»
- Halk terbiyesi, okuma yazma öğrenmek, yurttaşlık eğitimi

Kavramsal durum: Yaygın eğitim

«Örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümü»

«Hayat boyu öğrenme: Bireysel, toplumsal ve istihdam ile ilgili bir yaklaşımla bireyin bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmek amacıyla örgün eğitimin dışında hayatı boyunca katıldığı her türlü öğrenme etkinlikleri»

Kavramsal durum: Yaygın eğitim

- UNESCO: örgün, yaygın ve algın eğitim sınıflaması
- «1. mesleki eğitim hariç olmak üzere örgün okul ve yüksek öğretim sistemi dışında yapılan her türlü eğitim»
- «2. öğrencilerin yazılması veya alınması gibi işlemleri gerektirmeyen veya bu gibi işlemleri istemeyen eğitim programları (Unesco Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırması)»

Kavramsal durum: Yetişkin eğitimi

Yetişkin (adult, adultes)

Education (eğitim) ve training (yetiştirme, yetiştirim) kavramları

«Sürekli eğitimin ilk evresini tamamlayan kimselerin bilinçli olarak bilgi, anlayış veya beceri, değer biçme ve tutum bakımından değişikliklere uğramak amacıyla ardışık ve düzenli etkinliklere girişmelerine imkan veren bir süreçtir.»

Fransızca éducation ve formation kavramları

Kavramsal durum: Yetişkin eğitimi

- Çevresel ve kültürel bağlam, okul eğitimi hizmetlerinin sunumu ve yapısı
- Yeterlilik ve süreklilik zellikleri
- Gereklilik durumu
- Örgün eğitimden yapısal olarak bağımsız olma
- Bireysel ve toplumsal gereksinimlere yanıt vermek
- Kullanışlılık koşulu

	Halk Eğitimi	Yaygın Eğitim
Amaç	Sosyal ve kültürel alanlar	Bilgi, beceri ve yetkinlik geliştirmek
Hedef kitle	Asıl işi artık okula gitmek olmayanlar Her seviyedeki fert ve toplum Yerel topluluklar	örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yahut, herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен çıkmış vatandaşlar
Program	İhtiyaçlara dayalı programlar Planlılık, sistemlilik, süreklilik	Bireysel, toplumsal ve istihdamla ilgili bir yaklaşım
Yer	Okul dışılık	Örgün eğitimin yanında veya dışında
Süre	Süreklilik	Yaşamboyu

Niçin Yetişkin Eğitimi?

okul eğitimi ile ilgili nedenler
ekonomik ve teknolojik gelişmeler
toplumsal nedenler

Niçin Yetişkin Eğitimi?

- Modern toplumun yapısı ve insanın doğasındaki değişimler
- II. Dünya Savaşı sonrası toplumu
- Hızlı sanayileşme > çevre sorunları
- «daha çok ve herkes için eğitim»
- Kendini geliştirmek
- Değişimlerin üstesinden gelmek
- «yaşamboyu sürececek bir eğitim»

Niçin Yetişkin Eğitimi?

- «Öğrenme örgün eğitimle sınırlı değildir.»
- «Örgün eğitimde her şeyi öğrenmek olanaklı değildir.»
- «Sürekli öğreniriz, yaştan bağımsız olarak.»
- «Kendi kendimize öğreniriz.»

- Örgün eğitimi tamamlayıcı olarak yetişkin eğitimi

Okul eğitimi ile ilgili nedenler

- Okul eğitiminin okul çağındaki tüm nüfusa yaygınlaştırılamaması
- Okul eğitiminin niteliği
- Ebeveynlerin eğitimi yoluyla çocukların eğitiminin niteliğini yükseltmek

Okul eğitimi ile ilgili nedenler

- Okul eğitimi yoluyla kazanılan bilgi, beceri ve tutumların hızla eskimesi
- Okul eğitiminin ekonominin gereksinimlerini yeterince karşılayamaması
- Beceri eğitimi: işgücü niteliklerinin değişmesi

Ekonomik ve teknolojik gelişmeler

- Köyden kente göç ve yeni beceriler
- Kırsal bölgeler: yeni bilgi, beceri, davranış ve tutumlara gereksinim
- İstihdam: nitelikli insan gücüne olan gereksinimin hızla artması
- «bir işi çok iyi yapan insanlar»

Ekonomik ve teknolojik gelişmeler

- Mesleklerin değişmesi: yeni meslekler ve yeni beceriler ya da mesleki becerileri yenilemek
- İletişim teknolojileri: «küresel köy»
- Bilginin üretimi, dağıtımı, paylaşımı, denetimi ve kullanımında meydana gelen değişimler
- Teknolojik beceri ve tutum geliştirmek

Toplumsal nedenler

- Hızlı nüfus artışı
- Nüfusun yaş yapısının değişmesi, ortalama yaşam süresinin uzaması
- Yaşça ileri nüfusun öğrenmeye zaman ayırması
- Okumaz yazmazlık sorunu
- Kırdan kente göç, uyum ve eğitim
- Kadının aile ve toplum içindeki rolünün değişmesi

Toplumsal nedenler

- UNESCO'ya göre okumaz yazmazlık, nüfus artışına bağı olarak artmaktadır.
- Tüm yetenekleri geliştirmek
- Ekonomik ve toplumsal gelişmeye olumlu katkıda bulunmak
- Daha verimli çalışmak
- Evrensel değer ve tutumlar geliştirmek

Niçin Yetişkin Eğitimi?

Gereksinimler

Öğrenme gereksinimi

- Gereksinimler hiyerarşisi
- «Öğrenme: 21. yüzyılın sihirli sözcüğü»
- Öğrenme ve yeni kavramlar
- Okuma yazma: Bilme ve beceri geliştirme, yaratıcı olma, sorma ve çözümlleme

Olgunlaşma gereksinimi

- Fiziksel, duygusal, toplumsal ve ussal boyutlar
- Bilgisini geliştirmek, akılcı biçimde kullanmak
- Bağımsız
- Etkin
- Nesnel
- Geniş sorumluluk
- Planlı ve isteğe bağlı öğrenme olanakları

Bilgi yenileme gereksinimi

- Her yıl teorik bilginin bir kısmınının kaybolması
- Yaşamda belli dönemlerde bilgiyi tazeleme gereksinimi
- Zamanın %15'inde bilgi ve becerileri yenilemek (yılda 6 hafta)
- Ücretli eğitim izni
- Hizmet içi yetiştirim olanakları ve etkinlikler
- Toplumsal ve teknolojik gelişmelere uyum sağlamak
- Sonradan kazanılan beceriler

Değişen gelişim ödevleri

- Yaş dönemleri ve gelişim görevleri
- Yetişkinin beklenti, umut ve sorumluluklarınının değişmesi
- Toplumsal rollerdeki değişim
- Yeni öğrenme gereksinimleri
- Sürekli öğrenme

Yetişkin Eğitiminin Amacı

- Gereksinim duyulan yetişkin toplumunu oluşturmak (bilgi, beceri ve yeterlik düzeyine sahip)
- Sorunlarla başa çıkmak için anlayış geliştirmek, yol göstermek; sorun çözmeye hazırlamak
- Kendini gerçekleştirmek; tutum, bilgi, anlayış geliştirme fırsat ve olanakları sağlamak

Yetişkin eğitimi: Temel ilkeler

- İnsan değişime uyum sağlayabilir.
- İnsan doğası ve koşulları olumlu eğilime sahiptir.
- Doğal olarak kendini geliştirme arzusu ve eğilimi
- Yaşamboyu bir sũreç olarak ۆđrenme ve eğitim

Yetişkin eğitimi: Temel ilkeler

- Öğrenme: temel gereksinim
- İnsan hakkı olarak öğrenme ve eğitim
- «Yetişkinler öğrenebilir.»
- Özyönetimli öğrenmenin giderek önem kazanması

21. Yüzyıl Becerileri

- Esneklik
- Eleştirel düşünme ve problem çözme
- Yaratıcılık ve yenilikçi bakış açısı
- Evrensel olma, işbirliği yapma
- Açıklık (yaşamboyu öğrenme)
- Uyumluluk
- Dijital okuryazarlık
- İletişim kurma becerisi

21. Yüzyılda öne çıkan gereksinimler

- Yaşamboyu öğrenen
- Katılımcı
- Demokratik
- Takım çalışması yapabilen
- Bireysel, toplumsal ve çevresel sorunlara duyarlı

yetişkinler

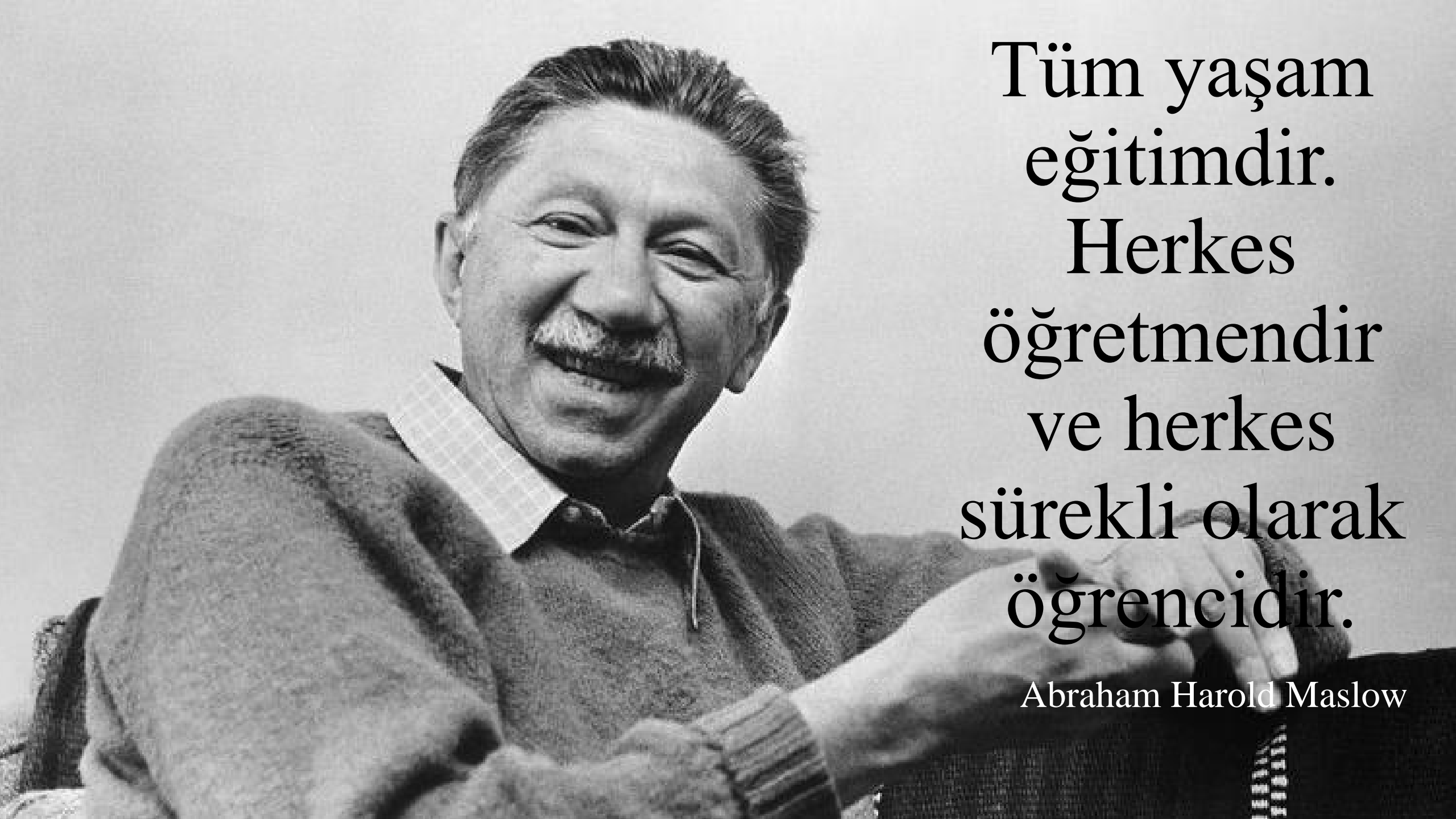
Nasıl bir yetişkin eğitimi?: Beklentiler

- Bireyin eğitimi yoluyla toplumun gelişmesi
- Örgün eğitimi tamamlayıcı sürekli eğitim olanakları
- Toplum kalkınması ve sorunların işbirliği içinde çözümünde bir araç olarak eğitim
- Bireysel gereksinim ve ulusal gereklilik olarak sürekli eğitim
- «Dinamik bir yetişkin eğitimi hizmeti, kişilerin olduğu kadar toplumların da hızlı değişimin etkilerine uyum sağlayabilmeleri için gereklidir.» (OECD, 1973)

Sonuç

Yetişkin eğitimi;

- Dñnyadaki ve bireyin kendindeki değişimlerle bařa çıkmaya yardımcı olmak
- Aktif zihin, yaratıcılık ve sosyal yaşamın içinde olmak
- Bilgiyi yenileme aracı, yetiştirim olanakları
- Yetişkinler için bir fırsat/şans

Tüm yaşam
eğitimidir.
Herkes
öğretmendir
ve herkes
sürekli olarak
öğrencidir.

Abraham Harold Maslow